

Motion till riksdagen 2006/07:Kr238

av **Per Bolund m.fl. (mp)**

Namnsdagar för namn av utländsk härkomst

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att även svenskar med utländska namn ska få namnsdagar i Sverige.

Motivering

Firandet av namnsdagar är en företeelse som framför allt existerar i Sverige och Finland, även om visst namnsdagsfirande även sker i Grekland och vissa länder i Östeuropa. Namnsdagsfirandet har en gammal tradition i Sverige. Redan på 1600-talet firades namnsdagar, då främst i hovet och aristokratin, men firandet spred sig så småningom även till andra befolkningsgrupper. År 1747 fick Kungliga Vetenskapsakademien ensamrätt på att ge ut almanackor och upprätta namnlängd. Detta privilegium upphörde vid en reform den 15 juli 1972. Efter denna tidpunkt står det var och en fritt att ge ut en almanacka och att själv bestämma namnlängd. Namnlängden har därmed inte längre någon officiell status, vilket skapade viss förvirring. Först 1986 kunde almanacksförlagen enas kring ett förslag från Esselte och en namnlängd gavs ut med tre namn per dag. Från och med 1993 års namnlängd reducerades namnen till två per dag. För att få bort den förvirring som rådde kring namnlängden kallade Svenska Akademien år 1996 till ett möte, då en arbetsgrupp bestående av olika almanacksintressenter från bl.a. Språk- och folkminnesinstitutet (Sofi), Svenska språknämnden, folklivsforskare och almanacksutgivare bildades. Man lyckades två år senare enas om ett förslag som ledde till 2001 års namnlängd och de namnsdagar som idag firas.

Även om systemet för utdelning av namnsdagar i och med akademins initiativ blev mer strukturerat finns fortfarande problem kvar som behöver åtgärdas. Ett av de större problemen är att de namnsdagar som finns i kalendern

Fel! Okänt namn på

avgörs av tradition och inte av vilka namn som är vanliga i landet. Det finns exempelvis 9 474 män i Sverige som har förnamnet Ali och 4 361 män som har förnamnet Mohammed eller Muhammed. Trots att dessa namn är mycket vanliga i dagens Sverige finns varken Ali eller Muhammed med bland namnsdagarna. Samtidigt har de blott 38 personer i Sverige som har Volmar som tilltalsnamn tilldelats en namnsdag den 18 april. Fastän så få som 22 personer har tilltalsnamnet Anselm har detta ändå inte hindrat att dessa 22 har namnsdag den 4 februari. Att konsekvent utesluta utlandsklingande namn från namnlängden samtidigt som gamla namn som mycket få har anledning att fira fortfarande finns med kan bara ses som ett uttryck för strukturell diskriminering. Uteslutningen från namnsdagstraditionen riskerar att skapa en ökad känsla av utanförskap och bygga på segregationen i Sverige eftersom denna tradition med dagens system är något förbehållet infödda svenskar. I många skolor uppmärksammas barnens namnsdagar genom en flagga på skolbänken eller annat firande, något som elever med utländskt klingande namn idag är uteslutna ifrån, och som därför ökar diskrimineringen i skolan. Det finns alltså behov av ett nytt system för vilka officiella namnsdagar som ska gälla i Sverige.

Vårt förslag är att Svenska Akademien officiellt får i uppdrag att samordna en namnlängd som uppdateras med jämna tidsintervall. Urvalskriteriet ska vid dessa tillfällen vara vilka namn som är vanligast i folkbokföringsregistret. Särskilda undantag ska givetvis kunna ges för namn med särskild historisk eller kulturell betydelse, men grundprincipen bör vara att de namn som är vanliga i Sverige också har namnsdagar. Svenska Akademien utger redan en egen almanacka, Akademialmanackan, som förutom den vanliga namnlängden också har en särskild namnlista om 1 369 namn. Det bör därför med en relativt liten ansträngning gå att foga även nya namn till denna lista så att samtliga svenskar, oavsett ursprung, kan välkomnas in i den gamla svenska traditionen att fira sin namnsdag.

Stockholm den 29 oktober 2006

Per Bolund (mp)

Karla López (mp)

Bodil Ceballos (mp)